

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 265/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 42/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain (34/2010) 11 §:n 7 momentti, sellaisena kuin se on laissa 978/2018,
muutetaan 3 §:n 3 ja 4 kohta, 4 §:n 2 kohta, 5 §, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 8 §, 9 §:n 1 momentin johdantokappale, 10 §, 14 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §, 17 §:n otsikko sekä 18—20 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 2 kohta, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 8 §, 9 §:n 1 momentin johdantokappale, 14 §:n 1 ja 2 momentti sekä 16 ja 18 § laissa 978/2018, 5 ja 10 § osaksi laissa 1319/2011 sekä 19 ja 20 § laissa 37/2015, sekä
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 978/2018, väliaikaisesti uusi 5 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen tämä laki koskee vuosina 2013–2023 Euroopan talousalueen jäsenvaltioissa sijaitsevien lentopaikkojen välisten lentojen hiilidioksidipäästöjä. Laki

Eduskunnan vastaus EV 252/2018 vp

ei kuitenkaan 31 päivään joulukuuta 2023 saakka koske Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettulla syrjäisimmällä alueella sijaitsevan lentopaikan ja muulla Euroopan talousalueen alueella sijaitsevan lentopaikan välisten lentojen hiilidioksidipäästöjä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *lentoliikenteen päästöoikeudella* tämän lain mukaisesti jaettavaa tai myytävää päästöoikeutta, joka on vuoden 2020 loppuun saakka käytettävissä ainoastaan lentoliikenteen päästöistä aiheutuvan palautusvelvollisuuden täyttämiseen;

4) *päästökaupunkaudella* ajanjaksoa, jota varten on maksutta myönnetty tai myönnetään taikka muuten jaetaan päästöoikeuksia;

4 §

Ilma-aluksen käyttäjän velvollisuudet

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun ilma-aluksen käyttäjän on:

2) toimitettava tarkkailusuunnitelma Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyttäväksi neljä kuukautta ennen kunkin päästökaupunkauden alkua;

5 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärä vuonna 2013 alkaneella päästökaupunkaudella

Vuonna 2013 alkaneella päästökaupunkaudella ja sen jälkeisillä päästökaupunkausilla ilma-alusten käyttäjille myönnettävien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärä on 95 prosenttia lentoliikenteen aiemmista päästöistä kerrottuna kauteen kuuluvien vuosien määrällä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuilla päästökaupunkausilla myönnettävien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärästä siirretään kullakin päästökaupunkaudella kolme prosenttia 9 §:ssä tarkoitettuun erityisvarantoon.

7 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien haku

Ilma-alusten käyttäjät voivat hakea maksutta jaettavia lentoliikenteen päästöoikeuksia kullekin päästökaupunkaudelle erikseen. Hakemus tehdään toimittamalla Liikenne- ja viestintävirastolle kyseisen ilma-aluksen käyttäjän todennetut tonnakilometritiedot kyseiseltä tarkkailuvuodel-

Eduskunnan vastaus EV 252/2018 vp

ta. Vuonna 2013 alkaneen päästökauppakauden tarkkailuvuosi on vuosi 2010. Myöhempien päästökauppakausien tarkkailuvuodella tarkoitetaan kalenterivuotta, joka päättyy 24 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan päästökauppakauden alkua.

Vuonna 2013 alkanutta päästökauppakautta seuraavien päästökauppakausien osalta hakemus maksutta jaettavista lentoliikenteen päästöoikeuksista on jätettävä Liikenne- ja viestintävirastolle vähintään 21 kuukautta ennen hakemuksen kohteena olevan kauden alkua.

8 §

Maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrä ja myöntäminen

Euroopan komissio vahvistaa kullekin päästökauppakaudelle jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärän, huutokaupattavien päästöoikeuksien määrän, erityisvarannossa olevien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän, maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän sekä vertailuluvun, jolla lentoliikenteen maksuttomat päästöoikeudet jaetaan ilma-alusten käyttäjille.

Kullekin hakemuksen jättäneelle ilma-aluksen käyttäjälle kyseisellä päästökauppakaudella maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärä määritetään kertomalla ilma-aluksen käyttäjän ilmoittama tonnikilometrimäärä Euroopan komission ilmoittamalla vertailuluvulla.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää kullekin ilma-aluksen käyttäjälle vuosittain maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän jakamalla 2 momentissa tarkoitettujen päästöoikeuksien kokonaismäärän niiden vuosien määrällä, joiden aikana ilma-aluksen käyttäjä harjoittaa ilmailutoimintaa kyseessä olevalla päästökauppakaudella. Kullekin ilma-aluksen käyttäjälle maksutta jaettavien lentoliikenteen päästöoikeuksien määrään sovelletaan vuodesta 2021 lähtien yleisen päästökauppadirektiivin 9 artiklassa tarkoitettua lineaarista 2,2 prosentin vähennyskerrointa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää ilma-aluksen käyttäjälle maksutta jaettavat lentoliikenteen päästöoikeudet kolmen kuukauden kuluessa komission 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään maksutta jaettavien päästöoikeuksien perusteena olevan vertailun toteutuksesta sekä hakemuksen sisällöstä.

9 §

Lentoliikenteen päästöoikeuksien erityisvaranto

Kullakin 5 §:n 1 momentissa tarkoitettulla päästökauppakaudella siirretään kolme prosenttia mainitussa lainkohdassa tarkoitettua lentoliikenteen päästöoikeuksien kokonaismäärästä erityisvarantoon sellaisia ilma-alusten käyttäjiä varten:

Eduskunnan vastaus EV 252/2018 vp

10 §

Huutokaupalla myytävät lentoliikenteen päästöoikeudet

Huutokaupassa myydään ne 6 §:ssä mainitut lentoliikenteen päästöoikeudet, joita ei jaeta maksutta, 9 §:ssä tarkoitetusta erityisvarannosta jakamatta jääneet lentoliikenteen päästöoikeudet ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitetut päästöoikeudet, joita ei voida kirjata ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen erityisvarannosta jakamatta jääneet päästöoikeudet on mitätöitävä kansainvälisen lentoliikenteen päästöjen hyvitysjärjestelmä CORSIA:n täytönpanoon saakka.

Huutokauppa on toteutettava avoimella, yhdenmukaistetulla ja syrjimättömällä sekä ennakoitavissa olevalla tavalla siten, että kaikilla toimijoilla on yhdenmukaiset edellytykset osallistua huutokauppaan. Huutokauppa toteutetaan kustannustehokkaalla tavalla ja se voidaan toteuttaa sähköisiä järjestelmiä hyväksi käyttäen.

Lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokauppaan sovelletaan päästökauppalain (311/2011) 6 luvun säännöksiä.

14 §

Hanketoiminta

Ilma-aluksen käyttäjä voi vuonna 2013 alkaneella päästökauppakaudella Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten N:o 280/2004/EY ja N:o 406/2009/EY mukaisen unionin rekisterin perustamisesta ja komission asetusten (EU) N:o 920/2010 ja (EU) N:o 1193/2011 kumoamisesta annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 389/2013, jäljempänä *rekisteriasetus*, säädettyyn määräaikaan saakka käyttää hanketoiminnasta saatuja sertifioituja päästövähennyksiä ja päästövähennysyksiköitä vuosittain enintään 1,5 prosenttia niistä päästöoikeuksista, jotka ilma-aluksen käyttäjän on palautettava 19 §:n mukaisesti.

Ilma-aluksen käyttäjä voi käyttää päästökauppakaudelta 2012 jäljellä olevaa hankeyksiköiden käyttöoikeutta myös vuonna 2013 alkaneella päästökauppakaudella rekisteriasetuksen määräaikaan saakka siltä osin kuin hankeyksiköitä on jäänyt kaudella 2012 käyttämättä 19 §:ssä säädetyn veloitteen täyttämiseen.

16 §

Maksutta jaettujen lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaaminen

Energiavirasto kirjaa viimeistään kunkin vuoden helmikuun 28 päivänä 15 §:ssä tarkoitetussa rekisterissä olevalle ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille tälle kyseisenä vuonna maksutta jaettujen lentoliikenteen päästöoikeuksien määrän.

Jos ilma-aluksen käyttäjän organisaatiolle myönnetty lentotoimintalupa tai liikennelupa ei ole enää voimassa tai jos ilma-aluksen käyttäjä on 25 §:n 1 momentin mukaisesti Euroopan komission päätöksellä määrätty toimintakieltoon taikka jos ilma-aluksen käyttäjä lopettaa tämän lain

Eduskunnan vastaus EV 252/2018 vp

soveltamisalaan kuuluvan ilmailutoiminnan, Energiavirasto ei saa luvan peruuttamisen tai toiminnan lopettamisen jälkeen kirjata ilma-aluksen käyttäjän päästöoikeustilille vuosittain kirjattavia lentoliikenteen päästöoikeuksia. Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaa Energiavirastolle tässä momentissa mainituista peruutuksista ja määräyksistä.

17 §

Maksutta jaettujen lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaaminen uudelle ilma-aluksen käyttäjälle

18 §

Maksutta jaettujen lentoliikenteen päästöoikeuksien kirjaaminen ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa

Ilma-aluksen käyttäjän vaihtuessa uuden ilma-aluksen käyttäjän on ilmoitettava vaihdoksesta Liikenne- ja viestintävirastolle ja Energiavirastolle, joka kirjaa 16 §:n 1 momentin mukaisesti vuosittaiset päästöoikeudet uuden ilma-aluksen käyttäjän rekisterissä olevalle päästöoikeustilille.

19 §

Velvoite palauttaa päästöoikeuksia, lentoliikenteen päästöoikeuksia ja hankeyksiköitä sekä näiden poistaminen

Viimeistään kunkin vuoden huhtikuun 30 päivänä kukin ilma-aluksen käyttäjä palauttaa 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin kustakin ilma-aluksesta edellisenä kalenterivuonna aiheutuneita ja 11 §:n mukaisesti todennettuja kokonaispäästöjä vastaavan määrän päästöoikeuksia. Palautettavat päästöoikeudet eivät saa olla sellaisia, joiden palauttaminen on rekisteriasetuksessa estetty siksi, että kyseiset päästöoikeudet myöntäneen jäsenvaltion toiminnanharjoittajia tai ilma-aluksen käyttäjiä koskevat velvoitteet ovat yleisen päästökauppadirektiivin 12 artiklan 3 -a kohdan mukaisesti päätymässä. Määräaikaan ei sovelleta säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain (150/1930) 5 §:n säännöksiä.

Ilma-aluksen käyttäjä voi käyttää 1 momentissa säädetyn veloitteensa täyttämiseen hanketoiminnoista saatuja sertifioituja päästövähennyksiä ja päästövähennysyksiköitä 14 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti.

Ilma-alusten käyttäjien palauttamat päästöoikeudet, sertifioidut päästövähennykset ja päästövähennysyksiköt poistetaan rekisteristä Kioton pöytäkirjan ensimmäisen velvoitekauden osalta ainoastaan siltä osin kuin nämä päästöoikeudet, sertifioidut päästövähennykset ja päästövähennysyksiköt vastaavat Suomen kansallisiin kokonaispäästömääriin sisältyviä päästöjä.

Eduskunnan vastaus EV 252/2018 vp

20 §

Päästöoikeuksien voimassaolo

Päästöoikeudet, jotka on myönnetty 1 päivästä tammikuuta 2013 alkaen, ovat voimassa toistaiseksi. Vuonna 2013 alkanutta päästökauppakautta seuraavina päästökauppakausina päästöoikeuksiin merkitään se päästökauppakausi, jolle päästöoikeudet on myönnetty. Päästöoikeudet ovat voimassa kyseisen päästökauppakauden ensimmäisestä vuodesta alkaen syntyvien päästöjen osalta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 . Lain 2 §:n 5 momentti on voimassa vuoden 2023 loppuun saakka.

Lain 2 §:n 5 momenttia sovelletaan kuitenkin jo vuonna 2017 aiheutuneita päästöjä koskeviin velvoitteisiin.

Helsingissä 19.2.2019

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri